

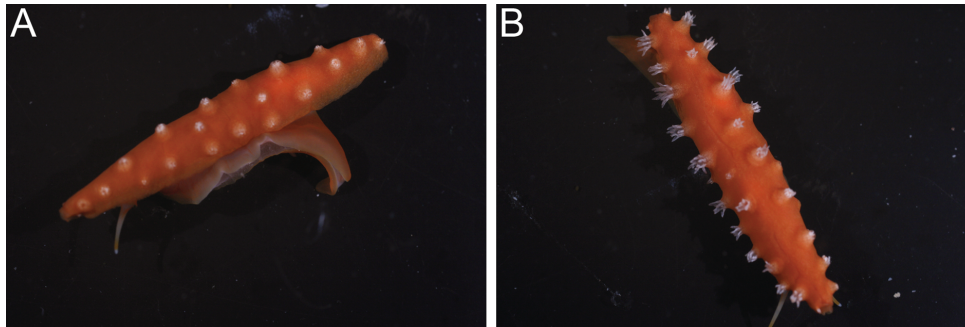
**Literatuur**

- CATE C.N., 1973. A systematic revision of the recent cypraeid family Ovulidae (Mollusca: Gastropoda). *The Veliger* 15 Suppl.: 1-116.
- FEHSE D. & F. LORENZ, 2009. *The Living Ovulidae: a manual of the families Ovulidae, Pediculariidae and Eocypraeidae*. Conchbooks, Hackenheim, 650 p.
- GOUD, J., 1990. Ovulidae continued. *Vita marina* 40: 49-54.

- REIJNEN, B.T., B.W. HOEKSEMA & E. GITTENBERGER, 2010. Host specificity and phylogenetic relationships among Atlantic Ovulidae (Mollusca:Gastropoda). *Contributions to Zoology* 79: 69-78.
- SCHILDER F.A., *The living Amphiperatinae*. *Proceedings of the Malacological Society London* 10: 46-71.

**Adres van de schrijver:**

NCB Naturalis - Afdeling Mariene Zoologie  
Darwinweg 2, 2333 CR Leiden  
[Bastian.Reijnen@ncbnaturalis.nl](mailto:Bastian.Reijnen@ncbnaturalis.nl)



**Figuur 3. A.** *Hiatavolvella coarctata* met ingetrokken polypen op de mantel.

**B.** *Hiatavolvella coarctata* met uitstaande poliepen op de mantel.

## Verslag excursie Oostvoornse strand Nederlandse Malacologische Vereniging 7 mei 2011

Gerard van der Velde

**Abstract**

The shells observed during an excursion of the Dutch Malacological Society at the sandy shore at Oostvoorne (Netherlands) were recorded. Most shells found were bivalves of very recent, Holocene, and late Pleistocene origin.

De excursie naar het Oostvoornse strand mocht zich verheugen in de opkomst van 22 deelnemers n.l. Aart en Elly van de Berg, Jaap de Boer, Stephen Campbell, Bavius Gras, Anton Janse, Bert en Anneke Jansen, Maarten en Carla de Jong, Peter Klok, Sylvia van Leeuwen, Gab Mulder, Anthonie en Dorine van Peursen, Herman en Henny Roode, Bart van Tooren, Rob Vink, Gerard en Willy van der Velde, Elena Zavgorodnyanya.

Het strand vanaf de Strandweg zuidwaarts tot aan de restanten van de bunkers bij de volgende opgang naar de duinen werd afgezocht. Hier ligt materiaal van verschillende ouderdom en wel voornamelijk grof materiaal van tweekleppigen. Recent en voor de kust levend zijn blijkens de vele verse doubletten van de Kokkel *Cerastoderma edule* (L., 1758), de Japanse oester *Crassostrea gigas* (Thunberg, 1793), de Amerikaanse zwaardschede *Ensis americanus* (Gould, 1870), het Nonnetje *Macoma balthica* (L., 1758), de Strandgaper *Mya arenaria* L., 1758, de Mossel *Mytilus edulis* L., 1758 en de Platte slijkgaper *Scrobicularia plana* (Da Costa, 1778).

Losse maar wel recent tot subfossiel uitzijnde losse kleppen en lege huisjes werden gevonden van de Witte boormossel *Barnea candida* (L., 1758) (fragmenten), de Wulk *Buccinum undatum* L., 1758, de Venusschelp *Chamelea striatula* (Da Costa, 1778), het Zaagje *Donax vittatus* (Da Costa, 1778), de Gewone tepelhoren *Euspira catena* (Da Costa, 1778), de Glanzige tepelhoren *Euspira pulchella* Risso, 1826, de Grote strandschelp *Maetra corallina* (L., 1758), de Afgeknotte

strandgaper *Mya truncata* L., 1758, de Gevlochten fuikhoorn *Nassarius reticulatus* (L., 1758) (vers uitzijnd), de Ovale strandschelp *Spisula elliptica* (Brown, 1827), de Halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata* (Da Costa, 1778), Melkwitte arkschelp *Striarca lactea* (L., 1758) (mooie gave witte klepjes), de Tapijtschelp *Venerupis senegalensis* (Gmelin, 1791) en de Ruwe boormossel *Zirfaea crispata* (L., 1767) (fragmenten). Verder een fragment van de schelp van de Zeekat *Sepia officinalis* (L., 1758). Een klep van een mogelijk tropische tweekleppige werd gevonden door Bert Jansen die dit nog apart zal mededelen in de Spirula.

Fossiele schelpen waren vertegenwoordigd door Geknobbelde hartschelp *Acanthocardia tuberculata* (L., 1758), Paardenzadel *Anomia ephippium* L., 1758, Wijde mantel *Aequipecten opercularis* (L., 1758) (fragment), Kokkel *Cerastoderma edule* (L., 1758) forma *major* (grote dikke schelpen), Brakwaterkokkel *Cerastoderma glaucum* (Poiret, 1789) (één exemplaar), Zwakgeribde olifantstand *Dentalium vulgare* (Da Costa, 1778) (één exemplaar), Gewone artemisschelp *Dosinia exoleta* (L., 1758), Dichtgestreepte artemisschelp *Dosinia lupinus* (L., 1758), Geplooid zonnenschelp *Gari fervensis* (Gmelin, 1791), Gewone marmerschelp *Glycymeris glycymeris* (L., 1758), de Noorse hartschelp *Laevicardium oblongum crassum* (Gmelin, 1791), Nonnetje *Macoma balthica* (L., 1758) (witte schelpen wel anderhalf keer groter dan de recente!), de Oester *Ostrea edulis* L., 1758 (donkergekleurde kleppen soms door boorspons aangetast), Grijs tapijtschelp *Venerupis senescens*

(Cocconi, 1873) en Grote Astarte *Tridonta borealis* (Schumacher, 1817) (met typische aantasting van de borende worm *Polydora*). Deze soorten zijn als losse verkleurde of witte schelpen vooral door zandsuppleties vanuit de Noordzee hier terechtgekomen. Het materiaal stamt vooral uit het laat Pleistoceen.

Op het strand liggen ook veel gladde limoniet concreties en vuurstenen. Eén vuursteen bleek de afdruk van een pectenachtige schelp te bevatten. De vuurstenen komen oorspronkelijk uit het krijt en zijn ingespoeld.

Op het schor ten noorden van de Strandweg werd in de *Juncus gerardi-Plantago maritima-Festuca rubra* zone levende Gray's kustslakje *Assiminea grayana* Fleming, 1828 verzameld. Onder een stuk hout naast het zandpad op het schor werden vele levende exemplaren van het Mostonnetje *Pupilla muscorum* (L., 1758) waargenomen.

De stukken strand en schor die onderzocht zijn vallen in hok 37-31-44 van topografische inventarisatie atlas.

#### Geraadpleegde literatuur

BRUYNE, R.H. DE & BOER, Th. W. DE, 2008. Schelpen van de Waddeneilanden. Gids van de schelpen en weekdieren van Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Fontaine Uitgevers, 's-Graveland: 359 pp.

KERNEY, M.P. & CAMERON, R.A.D., 1980. Elseviërs slakken-gids. Elsevier, Amsterdam, Brussel: 310 pp.

MOERDIJK, P.W., JANSSEN, A.W., WESSELINGH, F.P., PEETERS, G.A., POWER, R., VAN NIEULANDE, F.A.D., JANSE, A.C., SLIK, L. VAN DER, MEIJER, T., RIJKEN, R., CADÉE, G.C., HOEKSEMA, D., DOEKSEN, G., BASTEMEIJER, A., STRACK, H., VERVOENEN, M., & TER POORTEN, J.J., 2010. De fossiele schelpen van de Nederlandse kust. Geologie van Nederland. Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis, Leiden: 332 pp.

VOGELBESCHERMING NEDERLAND & VOFF, 2007. Topografische inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland. Vogelbescherming Nederland, Zeist: 185 pp.

#### Adres van de auteur:

Radboud Universiteit Nijmegen,  
 Instituut voor Water en Wetland Research,  
 Heyendaalseweg 135, 6525 AJ Nijmegen.  
 Email: [g.vandervelde@science.ru.nl](mailto:g.vandervelde@science.ru.nl)/ NCB Naturalis Leiden.

## NIEUW IN NEDERLAND

Samengesteld door Gerard D. Majoor

### *Echinophoria rondeleti* (Basterot, 1825) een nieuwe fossiele slak uit de Westerschelde



*Echinophoria rondeleti* (Basterot, 1825), op 05-09-2010 aangetroffen tussen schelpen opgebaggerd uit de Westerschelde. Foto: Esther Moerdijk

#### Peter Moerdijk

For the first time the fossil gastropod *Echinophoria rondeleti* (Basterot, 1825) was found among shells dredged from the Westerschelde estuary. The geological age of the specimen is enigmatic.

Het was heel lang geleden dat ik in Zeeland een fossiele schelp oprapte die ik niet herkende. Ik vond de schelp op 5 september 2010 in Yerseke, in een lading schelpen uit de Westerschelde. Het bewuste slakkenhuis was ongeveer vijf centimeter hoog en onmiskenbaar een vertegenwoordiger van de familie Cassidae, maar de soort kende ik niet

Naspeuring in Glibert (1957) bracht aan het licht dat het *Echinophoria rondeleti* (Basterot, 1825) betrof. Karakteristiek voor deze soort zijn de circa twaalf sterk ontwikkelde, regelmatig geknobbeld spiraalribben en de verdikte mondrand met krachtige lijsten. De uit Zeeland en omstreken bekende Pliocene soort *Galeodea bicatenata* (Sowerby, 1817) wordt groter en heeft veel meer spiralen, waarbij de knobbels beperkt blijven tot de schouder. Ook het siphokanaal is bij die soort heel anders van vorm.

*Echinophoria rondeleti* is in onze omgeving bekend uit Oligo-

cene afzettingen, zoals ontsloten in groeve De Vlijt in Winterswijk en in de Klei van Boom in België. Verder komt de soort voor in het Mioceen van Gram in Denemarken, maar volgens de fossiele overlevering zou de soort in de loop van het Mioceen zijn uitgestorven. De schelp zou dus uit een Oligocene of Mioceen laag afkomstig moeten zijn. Toch ken ik geen enkel Oligoceen of Mioceen slakkenhuis uit de Westerschelde dat zo goed geconserveerd is als dit exemplaar. De gevonden schelp is nauwelijks verveerd of versleten. Een Pliocene herkomst zou beter bij de goede conditie van het fossiel passen, maar dat zou dan weer heel bijzonder zijn omdat zo'n 'jonge' *Echinophoria rondeleti* nog nooit is gevonden.

#### Literatuur:

GLIBERT, M. (1957): Pélécypodes et gastropodes du Rupélien supérieur et du Chattien de la Belgique. – Mémoires de l'Institut Royal des Sciences naturelles de Belgique, nr. 137.

MOERDIJK, P. (2011): *Echinophoria rondeleti*, spectaculaire vondst in zuigermateriaal. – *Voluta* 17 (1): 14-15.

#### Adres van de auteur:

Kingstraat 14  
 4336 LG Middelburg  
[moerdijkpw@zeelandnet.nl](mailto:moerdijkpw@zeelandnet.nl)

(Deze bijdrage is deels overgenomen uit *Voluta* 2011: 17 (1))